

Ügyszám: NAIH-1997-1/2013/J
Ügyintéző: dr. Bíró János
Telefon: 391-1425

Dr. Répássy Róbert úr részére
igazságügyért felelős államtitkár

Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium

Budapest

Tisztelt Államtitkár Úr!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) által folytatott eljárások során több, a minősített adatok védelmével kapcsolatos szabályozási problémát tapasztalt. Minthogy az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 12. § (1) bekezdés I) pontja értelmében a minősített adatok védelmének szakmai felügyelete és a kapcsolódó jogi szabályozás előkészítése a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium szakpolitikai feladat- és hatásköréhez tartozik, kérem, engedje meg, hogy a problémákat az alábbiakban jelezzem:

1. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 62. § (1) és (2) bekezdései szerint, ha a bejelentésen alapuló vizsgálat alapján vagy egyébként valószínűsíthető, hogy a nemzeti minősített adat minősítése jogellenes, a NAIH titokfelügyeleti hatósági eljárást indíthat. A titokfelügyeleti hatósági eljárásra a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvényt az Infotv.-ben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

A titokfelügyeleti hatósági eljárás során lényeges, hogy a NAIH a minősített adat felhasználását illetően ne legyen a minősítő engedélyéhez kötve, hiszen egyébként a minősítő a minősített adat felhasználására vonatkozó engedély megadásának megtagadásával megakadályozhatná a titokfelügyeleti hatósági eljárás eredményes lefolytatását.

Az Infotv. szabályozza a minősített adat felhasználását a NAIH eljárásait illetően. Az Infotv. 71. § (1) és (2) bekezdései értelmében a NAIH az eljárása során - az annak lefolytatásához szükséges mértékben és ideig - kezelheti mindazon személyes adatokat, valamint törvény által védett titoknak¹ és hivatás gyakorlásához kötött titoknak minősülő

¹ A Ket. 172. § I) pontja szerint a minősített adat a törvény által védett titok körébe tartozik.

adatokat, amelyek az eljárással összefüggnek, illetve amelyek kezelése az eljárás eredményes lefolytatása érdekében szükséges. A Hatóság a vizsgálata során beszerzett adatokat hatósági eljárásában felhasználhatja.

Ugyanakkor a minősített adatok kezelésére és védelmére vonatkozó szabályokat megállapító, a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (Mavtv.) – mely az 1. §-ban deklarálja, hogy az Infotv.-vel összhangban lévő szabályozást tartalmaz – a minősítő engedélyéhez köti minősített adat közigazgatási eljárásban történő felhasználását (Mavtv. 14. § (4) bekezdés). Mivel a titokfelügyeleti hatósági eljárás közigazgatási hatósági eljárás, továbbá a Mavtv. 14. § (4) bekezdése nem rendelkezik úgy, hogy a minősítőnek a titokfelügyeleti hatósági eljárásban a minősített adat felhasználására vonatkozó engedélyt meg kell adnia, a szóban forgó engedély megadása jelenleg a minősítő jogkörébe tartozik. A jelzett ellentmondás feloldása érdekében indokolt lenne a Matv.-t akként módosítani, hogy a 14. § (4) bekezdése zárja titokfelügyeleti hatósági eljárás esetében is zárja ki a minősített adat felhasználására vonatkozó engedély megadását.

2. Jóllehet az előző pontban írtaknál kevésbé égető probléma, jelzem, hogy a Ket.-ben is található olyan szabályok, amelyekkel élve a minősítő – aki nem érdekelt abban, hogy a titokvédelmi hatósági eljárás adott esetben a minősítés jogsértő voltát állapítsa meg – képes lehet akadályozni a NAIH eljárását, ugyanis

- a Ket. a minősítőtől származó felmentéshez köti az ügyfél minősített adatra vonatkozó tanúzását (Ket. 51. § (4) bekezdés a) pontja), valamint
- a minősített adatot tartalmazó vagy megtettesítő szemletárgy felmutatására kötelezését (Ket. 57/A. § (6) bekezdés).

A Ket. az Infotv. 62. § (2) bekezdése alapján a titokfelügyeleti hatósági eljárásban ugyan csak szubszidiárius jogforrás, ám mivel az Infotv. jelenleg nem tartalmaz a Ket. 51. § (4) bekezdésével, valamint a 62. § (2) bekezdésével szemben speciális szabályt, így ezek a korlátozások a titokfelügyeleti hatósági eljárásra is vonatkoznak.

A hatályos törvényi szabályozási környezetben ténylegesen a titokfelügyeleti hatósági eljárás az egyetlen eszköz a jogsértő minősítéssel szembeni fellépésre, ezért fontosnak tartom, hogy a törvény a jogintézmény rendeltetésével összhangban lévő, hatékony eszközöket biztosítson az eredményes eljárásvitelhez. Az Infotv. 38. § (4) bekezdés a) pontja alapján kezdeményezem ezért a jelzett szabályozási problémák megszüntetését.

3. Egy NAIH-hoz érkezett konzultációs kérdés vizsgálata során arra derült fény, hogy a NATO minősített adatok esetében nincsenek összhangban a Be. és a Mavtv. külföldi minősített adat felhasználására vonatkozó szabályai. A kollízió elsősorban nem a személyes adatok védelmét, vagy a közérdekű adatok nyilvánosságát érintheti, hanem a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jog érvényesülését a büntetőeljárásban,

ezért ebben az ügyben a NAIH-nak nincs módja a szabályozás módosításáért síkra szállni, azonban szíves tájékoztatásul mellékelten megküldöm az ügyben kiadott állásfoglalás szövegét.

Budapest, 2013. augusztus „ „

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár

Melléklet a NAIH-1997-1/2013/J számú irathoz

Az állásfoglalás szövege:

„Hivatkozott számú megkeresésében amiatt fordult állásfoglalásért a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (NAIH), mert amíg a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 70/C. § (1) bekezdése a büntetőeljárás során a terhelt, a védő, a törvényes képviselő, a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél, az egyéb érdekelt, valamint a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél és az egyéb érdekelt képviselője számára teszi lehetővé a minősített adatot tartalmazó, a Be. szerint általa megtekinthető irat megismerését, addig a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (Mavtv.) 14. § (1) bekezdése szerint a Be. rendelkezéseit a nemzeti minősített adat büntetőeljárásban való felhasználására kell alkalmazni. A folyamatban lévő büntetőeljárás iratanyagában azonban a nemzeti minősített adatok mellett NATO minősített adatok is találhatók, amelyekre mint minősített adatokra a Mavtv. hatálya kiterjed, azonban ezen adatok nem nemzeti, hanem külföldi minősített adatok.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 62. §-a és 63. §-a értelmében a NAIH titokfelügyeleti hatósági jogköre nem terjed ki a külföldi minősített adatokra, azonban a külföldi minősített adatok megismerése személyes adatok kezelésével járhat, ezért a levelében jelzett kérdést adatvédelmi és információszabadság szempontból megvizsgálva az alábbiakban tájékoztatom a NAIH állásfoglalásáról:

A 2002. évi I. törvény 46. §-a az Alkotmánybíróság 6/1998. (III. 11.) AB határozatában kifejtetteknek való megfelelés érdekében egészítette ki a Be.-t a hivatkozott szabályokkal.

Jóllehet a Be. 70/C. §-a eredetileg, a Mavtv. hatálybalépését megelőzően az államtitok és a szolgálati titok² (azaz hazai minősítésű adat) büntetőeljárásban való megismerésére vonatkozó szabályokat tartalmazott, azonban az akkor hatályos, az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvény (Ttv.) 5/E. §-a olyan, a külföldi minősítésű adatokra vonatkozó megfeleltetési szabályokat tartalmazott, melyek értelmében a Be. 70/C. § iratmegismerési szabályai kezdettől fogva vonatkoztak a külföldi minősített adatokra is.

A Be. 70/C. § (1) és (2) bekezdései jelenleg hatályos szövegét a Mavtv. 42. § (21) bekezdése állapította meg. A Mavtv. által eszközölt Be. módosítás csak technikai jellegű volt, ami azt jelzi, hogy a törvényalkotó a minősített adatok védelmének újraszabályozása apropóján nem kívánt a minősített adatok megismerésének Be.-ben meghatározott szabályain érdemben változtatni.

A 6/1998. (III. 11.) AB határozat indokolásában rögzített, a tisztességes eljárással és a védelemhez való joggal kapcsolatos megállapítások továbbra is fontos iránymutatással kell, hogy szolgáljanak jogalkalmazók számára a minősített adatok büntetőeljárásban való hozzáférhetőségére vonatkozó törvényi szabályok helyes értelmezését illetően. A nevezett AB határozat indoklásában lefektetett alkotmányossági

---

² Az államtitok és a szolgálati titok minősítésére a későbbi Mavtv. nemzeti minősített adat kategóriájához hasonlóan a magyar titoktörvényben meghatározott minősítő volt jogosult.

követelményeknek olyan jogértelmezés felel meg, amely a törvényi keretek között kiterjesztően értelmezi a Be. 70/C. § (1) bekezdésében meghatározott személyek minősített adat megismerési³ jogkörét.

Bár a Mavtv. 14. § (1) bekezdése csak a nemzeti minősített adat vonatkozásában rendeli alkalmazni a Be. szabályait és a külföldi minősített adatokról ebben az összefüggésben hallgat, de nem is zárja ki a Be. alkalmazását a külföldi minősített adatok tekintetében. Ugyanakkor a Mavtv. minősített adatok felhasználásának általános szabályait rögzítő 13. § (1) bekezdése a „minősített adatra”, azaz mind a nemzeti, mind a külföldi minősített adatra vonatkozóan lehetőséget ad arra, hogy törvény kivételt tehessen a Mavtv. 13. § (1) bekezdés a) – c) pontjában meghatározott követelmények alól. Továbbá a Mavtv. 13. § (6) bekezdése szerint állami vagy közfeladat ellátása során külön engedély nélkül jogosult a minősített adat (azaz nemzeti és/vagy külföldi minősített adat) felhasználására az, akit erre törvény kifejezetten felhatalmaz.

Ha a Be. 70/C. § (1) bekezdésében felsorolt személyek külföldi minősített adat megismerési jogköre tekintetében a Mavtv. 13. § (6) bekezdése alkalmazható, akkor esetükben a Be. 70/C. § (2) bekezdésében foglalt, a minősített adat megismerésének feltételei alóli felmentés a Mavtv. 13. § (1) bekezdésében foglaltakkal összhangban álló törvényi kivétel.

A Mavtv. 13. § (6) bekezdésének alkalmazhatóságát illetően az a kérdés, hogy a Be. 70/C. § (1) bekezdésében felsorolt személyek esetében külföldi minősített adat megismerése állami vagy közfeladat ellátása során történik-e. A büntetőeljárás az állam igazságszolgáltatási funkciójának részeként kétségtelenül közfeladat. Abban lehet vita, hogy a Be. 70/C. § (1) bekezdésében felsoroltak közül ki lát el közfeladatot és ki nem, azonban nem ez a kérdés, hanem az, hogy az adatok felhasználása állami vagy közfeladat során történik-e. Ha a külföldi minősített adatokat a büntetőeljárás során, a Be. szabályait alkalmazva, illetve betartva használják fel, akkor az közfeladat ellátása során történik, attól függetlenül, hogy a külföldi minősített adatot felhasználó személy közfeladatot-ellátó személy-e.

Összefoglalva: a védő, aki a büntetőeljárásban a Be. 70/C. § (1) bekezdése szerint megismeri a külföldi minősített adatot, azt minden esetben közfeladat ellátása során használja fel, amelyre a Mavtv. 13. § (6) bekezdése felhatalmazást ad és ilyen esetben a Be. 70/C. § (1) bekezdése a Mavtv. 13. § (1) bekezdésével összhangban kivételesen lehetővé teszi a minősített adat felhasználása Mavtv. 13. § (1) bekezdés a) - c) pontjaiban foglalt feltételeinek mellőzését.

A fenti értelmezés a külföldi minősített adat Be. 70/C. § szerinti megismerésének általános feltételeit határozza meg a Mavtv. és a Be. összevetésével. Azonban azt is figyelembe kell venni, hogy a Mavtv. 9. § (7) bekezdése értelmében a külföldi minősített adat kezelését illetően a Mavtv. csak mögöttes jogforrás az Európai Unió jogi aktusával, nemzetközi szerződéssel vagy megállapodással szemben.

A NATO minősített adatok esetében az információ biztonságáról szóló, Brüsszelben, 1997. március 6-án kelt NATO Megállapodás (a továbbiakban Megállapodás) megerősítéséről és kihirdetéséről szóló 2000. évi IV. törvény határoz meg a külföldi minősített adatok felhasználásának általános feltételeitől eltérő speciális adatkezelési szabályokat.

- A Megállapodás 1. Cikk (iii) bekezdése értelmében a minősített és NATO minősítési jelöléssel rendelkező információk csak az Észak-atlanti Szerződésben, valamint a Szerződéshez tartozó határozatokban és döntésekben lefektetett célokra használhatók fel.

---

³ A Be. és a Mavtv. szakkifejezései a Mavtv. hatályba lépése óta nincsenek teljes összhangban egymással, mert a Be. 70/C. §-ben használt „megismerés” nem azonos a Mavtv. 3. § 9. pontjában, valamint 11. §-ában bevezetett „megismerés” jogintézménnyel, azonban ennek nincs jelentősége, mert a hivatkozott törvényi rendelkezések alapján egyértelmű, hogy a Be.-ben használt „megismerés” fogalom a Mavtv. szerinti minősített adat „felhasználás” részeként értelmezendő.

- A Megállapodás 3. Cikk (1) és (2) bekezdései szerint a Felek szavatolják, hogy minden állampolgárunk, aki hivatali kötelezettsége ellátása során BIZALMAS vagy annál magasabb minősítésű információhoz kell hogy hozzájusson, vagy azokhoz hozzáférhet, megfelelő biztonsági vizsgálaton esik át, mielőtt munkaköre ellátását megkezdi. A biztonsági vizsgálat lefolytatásának célja annak megállapítása, hogy az adott személy, figyelembe véve hűségét és megbízhatóságát, hozzáférhet-e minősített információkhoz anélkül, hogy az elfogadhatatlan biztonsági kockázatot jelentene.

A Megállapodás hivatkozott részeivel kapcsolatban a következőkre szükséges rámutatni:

- Az 1. Cikk idézett része értelmében a NATO minősített információk felhasználásának lehetséges céljait az Észak-atlanti Szerződésen kívül a Szerződéshez tartozó határozatok és döntések határozzák meg. Kérdéses, hogy e döntések és határozatok mindegyike nyilvános-e. Az Alkotmánybíróság a 425/D/2008. AB határozatban érintette a NATO biztonsági előírásainak hozzáférhetőségét, azonban nem egyértelmű, hogy a hivatkozott AB határozatban nevezett NATO dokumentum azonosítható a Megállapodás 1. Cikkében említett döntésekkel és határozatokkal. Álláspontom szerint NATO információbiztonsági szakértő bevonása szükséges annak megállapításához, hogy a NATO minősített információk lehetséges felhasználási céljai között szerepel-e a büntetőeljárás. A Mavtv. 20. § (2) bekezdés m) pontja szerint a Nemzeti Biztonsági Felügyelet látja el a NATO, a NYEU, valamint vonatkozó szabályzataiban és a minősített adatok védelme tárgyában kötött nemzetközi szerződésekben a nemzeti biztonsági hatóságok számára előírt feladatokat. Ha megállapítást nyer, hogy a NATO minősített adatok lehetséges adatfelhasználási céljai között a büntetőeljárás nem szerepel, az nem csak a Be 70/C. § szerinti adatmegismerést zárja ki, hanem a büntetőeljárás ezt megelőző szakaszaira vonatkozóan is kérdésessé teszi a NATO minősített adatok felhasználásának jogalapját.

- A Megállapodás 3. Cikk (1) bekezdése a Be. 70/C. § (2) bekezdésében foglaltaktól eltérően határozza meg a NATO minősített adat megismerésének feltételeit, mert büntetőeljárás során sem ad lehetőséget az előzetes biztonsági ellenőrzés mellőzésére. Ezzel összefüggésben felmerülhet, hogy a védő előzetes biztonsági ellenőrzésre kötelezése korlátozza a védelemhez való jogot, továbbá tisztázandó, hogy összhangban van-e ez tisztességes eljáráshoz való joggal. Az ebben való állásfoglalás kívül esik a NAIH törvényben meghatározott feladatkörén, azonban tekintettel arra, hogy jogi szabályozási kollízió törvényhozási úton oldható fel, a jogi szabályozási problémát jeleztem a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium felé.”